

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مجله پژوهشهای حقوق جزا و جرم‌شناسی

«علمی - پژوهشی»

- سال هفتم - شماره ۱۴ • پاییز - زمستان ۱۳۹۸
 - ترتیب انتشار: دوفصلنامه • زمینه فعالیت: علوم انسانی (حقوق)
 - شماره صفحات: ۲۸۶ • شماره استاندارد بین‌المللی مجله: ۲۳۴۵-۲۹۸۶
-

فهرست عناوین

مطالعه تطبیقی فرایند توقف و بازرسی پلیسی در اماکن عمومی در نظام حقوقی ایران و انگلستان

دکتر غلامحسن کوشکی - پیمان دولت‌خواه پاشاکی

مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه موتوری درمقابل شخص ثالث، به مثابه مسئولیت مدنی یا کیفری؟ «نظریه خطر از ظهور تا افول و سیر تحولات مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه در حقوق ایران»

دکتر نصراله جعفری خسروآبادی - مینا سالمی

رهبری باند مجرمانه و تشدید مجازات

دکتر منصور رحمدل

«تحول» در شناسایی عرف یا «اختراع» عرف؟ (توسل به موارد غیرقطعی عرفی در حقوق بین‌الملل کیفری)

دکتر علیرضا باقری ایبانه

تحلیل محتوای سریال تلویزیونی کیمیا از منظر خشونت خانوادگی

رابعه نظریور همدانی - دکتر بتول پاکزاد

مبانی و قلمرو آموزه‌های کیفرشناسی نوین درزمینه بزهکاری نوجوانان با رویکرد تطبیقی به نظام عدالت کیفری ایران و آمریکا

علی داودی سالستانی - دکتر سید حسین هاشمی

رویکرد اسناد بین‌المللی به حقوق بزه‌دیدگان جنایت ناپدیدسازی اجباری

دکتر جمال بیگی - هیوا علی‌پور

جرم‌شناسی واقع‌گرایی راست، زمینه‌ها و جلوه‌ها

دکتر غلامرضا محمد نسل - دکتر نادر نوروزی - ایوب نوریان

مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در تحقیقات مقدماتی دیوان کیفری بین‌المللی

سحر پورحسن زیوه - دکتر سید ابراهیم قدسی - دکتر حمیدرضا جاویدزاده

مطالعه تطبیقی فرایند توقف و بازرسی پلیسی در اماکن عمومی در نظام حقوقی ایران و انگلستان

دکتر غلامحسن کوشکی* - پیمان دولت خواه پاشاکی**

چکیده:

حمایت از حقوق عمومی و جامعه، استفاده از توقف و بازرسی را در پاره‌ای از موارد به‌ویژه در اماکن عمومی توجیه می‌کند. توقف و بازرسی یکی از ابزار مهم پلیس در جهت اجرای وظایف خود در کشف جرم و تحقیقات مقدماتی به‌شمار می‌آید. این اقدام باید به‌گونه‌ای سازماندهی شود که ضمن حفظ حریم خصوصی، امنیت عمومی را در جامعه حفظ کند. نیل به این مقصد چالش‌های فراوانی از قبیل نادیده گرفتن حریم خصوصی، تکلیف ضابطان از حیث جرم مشهود و غیرمشهود ایجاد کرده است. از این‌رو بهره‌گیری از مطالعات تطبیقی و استفاده از تجارب کشورهای دیگر به‌منظور ترسیم الگوی مطلوب فرایند توقف و بازرسی ضروری است. در هردو نظام حقوقی اصل محدودیت در انجام توقف و بازرسی به‌رسمیت شناخته شده است. با این حال، جهات قانونی، تشریفات و ضمانت‌اجراهای حسن اجرای توقف و بازرسی در دو نظام حقوقی دارای وجوه اشتراک و افتراقی با یکدیگر هستند. با عنایت به یافته‌های این مقاله، در ایران، جز در مورد جرم مشهود، در سایر موارد ضابطان دادگستری مکلف به اخذ مجوز قضایی‌اند. در انگلستان، افسران صاحب صلاحیت پلیس بر اساس ضابطه ظن معقول و وجود امارات و اطلاعات کافی مجاز به توقف و بازرسی‌اند و در سایر موارد اخذ مجوز قانونی ضروری است. در انگلستان مقررات صریح و شفافی برای پیش از بازرسی از قبیل اعلام هدف بازرسی و قانون و شرایط مورد استناد، هنگام بازرسی از قبیل رعایت احترام و تعیین محدوده بازرسی و پس از بازرسی از قبیل تهیه گزارش از بازرسی چه منجر به دستگیری مظنون بشود یا نشود و تسلیم

* استادیار گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران،

Email: kooshki@atu.ac.ir

ایران، نویسنده مسئول

** دانش‌آموخته کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه

Email: peyman.d77@gmail.com

طباطبائی، تهران، ایران

نسخه‌ای از آن به مضمون مقرر شده است. در هردو نظام حقوقی به‌منظور حسن اجرای قواعد بازرسی، ضمانت‌اجراهای مدنی، انضباطی و کیفری تدارک دیده شده است، با این وصف در انگلستان به‌صورت دقیق و شفاف‌تر و گسترده‌تر ضمانت‌اجرای بطلان پیش‌بینی شده است. در این نوشتار تلاش می‌شود با تطبیق دو نظام حقوقی با رویکردی تحلیلی و توصیفی نقاط ضعف و قوت دو نظام حقوقی را مشخص و راهکارهای عملی و مفید برای نظام حقوقی ایران پیشنهاد شود.

کلیدواژه‌ها:

توقف، بازرسی، پلیس، اماکن عمومی، حقوق ایران، حقوق انگلستان.

مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه موتوری در مقابل

شخص ثالث، به مثابه مسئولیت مدنی یا کیفری؟

«نظریه خطر از ظهور تا افول و سیر تحولات

مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه در حقوق ایران»

دکتر نصراله جعفری خسروآبادی* - مینا سالمی**

چکیده

در نظام حقوقی ایران بر مبنای نظریه خطر و با وضع قانون بیمه اجباری وسایل نقلیه موتوری مصوب ۱۳۴۷، دارندگان این گونه وسایل در قبال زیان دیدگان حوادث رانندگی مسئولیت مدنی یافتند و به تبع آن مکلف به اخذ بیمه نامه شدند لیکن با اصلاحات همراه با تناقض و ابهام سال ۱۳۸۷، در این نوع از مسئولیت مدنی، تزلزل و تشکیک ایجاد شد و نهایتاً با تصویب قانون بیمه اجباری مصوب ۱۳۹۵ تردیدها زوده شد و قانونگذار نوع خاصی از مسئولیت کیفری را جایگزین مسئولیت مدنی سابق کرد به این صورت که ابتدائاً ایشان را مکلف به اخذ بیمه نامه نمود و ضمانت اجرای اصلی این تکلیف را صرفاً پرداخت جزای نقدی به صندوق جبران خسارت های بدنی مقرر کرد. نفی مسئولیت مدنی از دارندگان وسایل نقلیه و جایگزین نمودن مسئولیت کیفری در قبال آن به معنای افول نظریه خطر در نظام حقوق مسئولیت مدنی ایران و در راستای مشروعیت بخشی به قوانین مستحدثه نیز می باشد.

در این تحقیق با تأکید بر نوآوری های قانون بیمه اجباری ۱۳۹۵ به سیر تحولات مسئولیت دارندگان وسایل نقلیه و تحلیل دیدگاه های مختلف پرداخته می شود.

کلیدواژه ها:

شخص ثالث، دارندگان وسایل نقلیه، بیمه اجباری، نظریه خطر، مسئولیت کیفری.

* استادیار گروه حقوق، دانشگاه میبد، میبد، ایران، نویسنده مسئول Email: nasrjafari@meybod.ac.ir

** دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی،

Email: god.justic@yahoo.com

تهران، ایران

رهبری باند مجرمانه و تشدید مجازات

دکتر منصور رحمدل*

چکیده:

رهبری باند مجرمانه از کیفیات مشدده عینی مجازات تلقی می‌شود. در این معنا قانونگذار برای شخص برخوردار از کیفیت عینی در مقایسه با افراد دیگر مجازاتی شدیدتر تعیین می‌کند. قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۹۲ در مقام توجه به این امر در تبصره ۲ ماده ۱۳۰ قانون مجازات اسلامی در قالب سردستگی در ارتکاب جرم بدون تعریف سردستگی یا رهبری باند به بیان مصادیق سردستگی می‌پردازد. طبق تبصره مزبور «سردستگی عبارت از تشکیل یا طراحی یا سازمان‌دهی یا اداره گروه مجرمانه است.» به این ترتیب می‌توان گفت که ممکن است یک گروه مجرمانه بیش از یک نفر سردهسته داشته باشد. برای مثال، یک نفر اقدام به طراحی، نفر دوم اقدام به سازمان‌دهی، نفر سوم اقدام به تشکیل و نفر چهارم اقدام به اداره گروه نماید. نوعاً طراحی بر مصادیق دیگر مقدم است. رهبر باند به دیگران دستور می‌دهد و آنها نیز دستورات او را اجرا می‌کنند. ولی قانونگذار مصادیق متعددی را برای رهبری باند در نظر گرفته است. لازم به ذکر است که جرم ارتكابی توسط گروه باید در راستای اهداف گروه باشد و آلاً ربطی به رهبر باند نخواهد داشت. سؤالاتی که در باب رهبری باند قابل طرح است، آن است که ماهیت رهبری باند چیست؟ معاونت است یا مشارکت؟ آیا رهبری باند مستلزم دخالت در عنصر مادی است؟ مجازات اعضای گروه در وضعیت رهبر باند تأثیر دارد؟ منظور از گروه مجرمانه سازمان‌یافته چیست؟ مقاله حاضر در مقام پاسخ‌دهی به سؤالات مزبور است. روش تحقیق از نوع تحلیلی است.

کلیدواژه‌ها:

رهبری باند، معاونت، مشارکت، گروه مجرمانه سازمان‌یافته.

«تحول» در شناسایی عرف یا «اختراع» عرف؟ (توسل به موارد غیر قطعی عرفی در حقوق بین‌الملل کیفری)

دکتر علیرضا باقری ایبانه*

چکیده:

روش سنتی برای شناسایی عرف بین‌المللی مراجعه به «رویه دولت‌ها»^۱ به‌طور عام، در کنار «اعتقاد به الزامی بودن قاعده حقوقی»^۲ بوده است. امروزه دادگاه‌ها کمتر خود را مأخوذ به احراز کامل رویه دولت‌ها («رویه کلامی»، «رفتار فیزیکی عام دولت‌ها» و در پاره‌ای موارد «استنکاف دولت‌ها») برای تشخیص عرف بین‌المللی می‌دانند. این مسئله از نظر موافقین بیانگر وقوع «تحولی» مثبت در شناسایی قواعد عرفی بین‌المللی است ولی مخالفین، این رویکرد را به‌نوعی «اختراع»^۳ قواعد عرفی توسط دادگاه می‌دانند. درواقع واژه «اختراع» به‌نوعی دربردارنده مفهوم غیرقانونی بودن عمل است، چراکه دادگاه‌های بین‌المللی در معنای عام و دادرسین در معنای خاص اساساً چنین حق مصرّحی را ندارند.

در حقوق کیفری بین‌المللی نیز درموارد زیر اعمال روش سنتی شناسایی عرف با تردید مواجه است:

۱- در مقام تأسیس دادگاه‌های بین‌المللی کیفری، مثل ایجاد دادگاه بین‌المللی کیفری یوگسلاوی سابق با تصمیم شورای امنیت به‌واسطه فصل هفتم منشور ملل متحد؛
۲- در مقام صدور رأی توسط دادگاه‌های کیفری بین‌المللی، به این معنا که دادرسان نیز به تعبیری می‌توانند با استفاده از شرط مارتنس، توسل به قواعد حقوق بشر، استناد به تصمیمات مراجع اداری یا سیاسی بین‌المللی و ...، در غیاب «رویه دولت‌ها»، به شناسایی عرف بین‌المللی مبادرت کنند.

در این نوشتار جایگاه این تحولات به‌خصوص درمورد دیوان بین‌المللی کیفری یوگسلاوی سابق موردبررسی قرار خواهد گرفت.

کلیدواژه‌ها:

عرف بین‌المللی، رویه دولت‌ها، اختراع قواعد عرفی، تحوّل

* استادیار حقوق بین‌الملل عمومی، دانشگاه پیام‌نور، ایران Email: alirezabagheri2255@yahoo.com

1. State Practice
2. Opinio Juris
3. Invention

تحلیل محتوای سریال تلویزیونی کیمیا از منظر خشونت خانوادگی

رابعه نظرپور همدانی* - دکتر بتول پاکزاد**

چکیده:

سریال‌های تلویزیونی از عوامل تعیین‌کننده در عرصه گفتمان‌سازی تربیتی و حقوقی در جامعه بوده و پیوندی عمیق با سیاست‌گذاری برای مقابله با انحرافات اجتماعی دارند، فیلمنامه و دیالوگ‌های یک سریال ممکن است جرم‌ساز و یا زمینه‌ساز کاهش آن باشند، این واقعیت معرف همان کارکرد دوگانه رسانه‌هاست که هم می‌توانند به فرهنگ‌سازی بازدارنده و پیشگیری از آسیب‌هایی نظیر خشونت خانوادگی کمک کنند و هم ممکن است از عوامل رخداد و ازدیاد آن در جامعه باشند.

تحلیل گفتمان سریال‌ها روشی مطلوب برای تحصیل فهمی صحیح نسبت به سطح خشونت‌زایی یا خشونت‌زدایی فعالیت‌های رسانه‌ای است. در این مقاله با روش کیفی این هدف دنبال شده است که موارد مشهود نمایش خشونت خانوادگی در متن سریال اجتماعی کیمیا برجسته گردد، در این سریال شصت مورد خشونت خانوادگی مشاهده شد که شاخص خشونت کلامی با ۳۶ مورد بیشترین نرخ فراوانی را به خود اختصاص داده است.

همچنین یافته‌ها حاکی از آن است که در این سریال زمینه‌های بروز خشونت خانوادگی با تحقیقات آماری مختلف که در این زمینه انجام شده، مطابقت دارد و گفتمان شخصیت‌ها خواسته یا ناخواسته برگرفته از نظریه‌های زمینه فرهنگی، منابع، کنترل و یادگیری است.

کلیدواژه‌ها:

خشونت خانوادگی، رسانه، سریال کیمیا.

* دانشجوی دکترای حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران
Email: Rabeaenazarpour@yahoo.com

** استادیار، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران، نویسنده مسئول
Email: D.b.pakzad@gmail.com

مبانی و قلمرو آموزه‌های کیفرشناسی نوین

در زمینه بزهکاری نوجوانان با رویکرد تطبیقی

به نظام عدالت کیفری ایران و آمریکا

علی داودی سالستانی* - دکتر سید حسین هاشمی**

چکیده:

آموزه‌های کیفرشناسی نوین بیانگر رویکردی است که به موجب آن مجرمین، با در نظر داشتن معیارهایی چون خطر جرم و امنیت اجتماع، جهت کیفردهی طبقه‌بندی می‌شوند. هدف از کاربست چنین آموزه‌هایی، مدیریت هزینه - فایده در اعمال کیفرهای قانونی است که آن را متضمن سیاست دوگانه کیفردهی سخت‌گیرانه و حبس‌زدایی نموده است. مطالعه حاضر به شیوه تطبیقی و مزجی مبتنی بر داده‌های تقنینی و قضایی کشورهای ایران و ایالات متحده آمریکا نسبت به بزهکاری نوجوانان انجام گردید. نتایج به دست آمده حاکی از آن است که نظام عدالت کیفری ایران با کاربست الگوی مدیریت هزینه - فایده به عنوان معیاری نوآورانه از آموزه‌های کیفرشناسی نوین در راستای رفع برجسب‌زنی کیفری و حبس‌زدایی نسبت به نوجوانان بزهکار، دچار تحولی کارکردگرا گردیده است. با وجود این، نظام کیفری آمریکا در نظارت دقیق بر رفتار بزهکاران نوجوان پس از ارتکاب جرم و هم‌زمان با اعمال تدابیر قضایی، پیشرو به نظر می‌رسد. مطالعات ما نشان داد به دلیل حاکمیت تفکر سزاگرایی و نیز خصوصی‌سازی عدالت کیفری در آمریکا، نوجوانان بزهکار منتسب به اقشار تهی‌دست و رنگین‌پوستان از بهره‌مندی امتیازات حبس‌زدایی تا اندازه زیادی محروم بوده‌اند. برآیند مطالعات ما نشان داد، هدف دستگاه عدالت کیفری ایران از ایجاد تحولی نوآورانه در به‌کارگیری آموزه‌های

* دانشجوی دکترای تخصصی، گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، قم، ایران
Email: ali.davoudi1359@gmail.com

** دانشیار گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق، دانشگاه مفید، قم
Email: Shhashemi@mofidu.ac.ir

کیفرشناسی نوین، طبقه‌بندی بزهکاران با رویکرد به اجتناب حداکثری از صرف هزینه‌های مادی و اجتماعی اعمال مجازات حبس و همچنین اصلاح و بازاجتماعی نمودن نوجوانان بزهکار بوده است. تحولی که در کنار کارکردگرایی ذاتی، با جنبه‌های چالشی چون عوام‌زدگی کیفری و امنیت‌گرایی در تفسیر معیار خطر مواجه است.

کلیدواژه‌ها:

کیفرشناسی نوین، عدالت سنجشی، بزهکاری نوجوانان، نظام عدالت کیفری ایران، نظام عدالت کیفری آمریکا.

رویکرد اسناد بین‌المللی به حقوق بزه‌دیدگان جنایت ناپدیدسازی اجباری

دکتر جمال بیگی* - هیوا علی‌پور**

چکیده:

ناپدیدسازی اجباری از جمله جنایات‌های مستمر و مرکب علیه بشریت است که آزادی‌های فردی را خدشه‌دار نموده و بزه‌دیده را از حق برخورداری از حمایت‌های قانونی محروم می‌دارد. اغلب این محرومیت‌ها در نهایت منتهی به قتل یا آزار و اذیت روحی و جسمی افراد می‌گردد. حال باید فهمید ارکان تشکیل‌دهنده این جنایت چه مواردی هستند؟ و اهم حقوق بزه‌دیدگان کدام‌اند؟ در طول زمان نمونه‌های بارزی از این جنایت را شاهد بوده‌ایم که اغلب به سبب مسائل سیاسی، مذهبی یا نژادی ارتکاب یافته‌اند. عمق خسارت‌های واردآمده به بزه‌دیده این جنایت، سازمان و نهادهای حقوق بشری را بر آن داشته تا علاوه بر توجه به حقوق بزه‌دیدگان در اسناد و اساسنامه‌های خود، راه‌های مقابله با آن را نیز در پیش گیرند و حداقل حقوق از دست‌رفته بزه‌دیدگان را به آنان بازگردانند. اهمیت جنایت ناپدیدسازی اجباری، دغدغه تعیین سرنوشت قربانیان این جنایت را در هر شخص عادی نیز به وجود می‌آورد ولی گرچه در محافل بین‌الملل این جنایت مورد توجه قرار گرفته اما در حقوق داخلی کمتر مورد توجه بوده و ضمانت‌اجرای مؤثری برای آن تعیین نگردیده است.

کلیدواژه‌ها:

ناپدیدسازی اجباری، جنایت علیه بشریت، کنوانسیون، بزه‌دیده، جنایت.

* استادیار گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران
Email: jamalbeigi@iau-maragheh.ac.ir

** دانشجوی دکترای تخصصی حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران
Email: hiva_alipoor@yahoo.com

جرم‌شناسی واقع‌گرایی راست، زمینه‌ها و جلوه‌ها

دکتر غلامرضا محمد نسل* - دکتر نادر نوروزی**

ایوب نوریان***

چکیده:

بدیهی است که نمی‌توان حضور جدی و پررنگ اندیشه‌های جرم‌شناسی واقع‌گرایی راست را در ساحت اندیشه کیفری انکار نمود. اندیشه‌هایی که امروزه در بسیاری از کشورهای غربی با القای ناکارآمدی سیاست‌های پیشگیرانه و با عوام‌گرایی کیفری، به‌عنوان مدلی کارآمد، سیاست کیفری سخت‌گیرانه را حیاتی دوباره بخشیده است. این مقاله که با استفاده از ابزار کتابخانه‌ای تهیه شده، می‌کوشد که بنیان‌ها و پیش‌فرض‌های بدیهی انگاشته‌شده این رویکرد را در پرتو مکاتب و اندیشه‌های جرم‌شناسی و کیفری از نو بازبینی و بازآزمایی نماید. نتیجه اینکه جرم‌شناسی واقع‌گرایی راست که ادعا می‌کند دیدگاه واقع‌گرایانه‌تری نسبت به علل جرم و انحراف دارد، از مفاهیم و گزاره‌هایی بهره می‌برد که می‌توان به‌وضوح آنها را در مطالعه پیشینی مکاتب و اندیشه‌های کیفری و جرم‌شناسی مشاهده کرد. ضرورت پژوهش حاضر، علاوه بر فقر موجود راجع به ادبیات جرم‌شناسی واقع‌گرایانه، از نقش و کارکرد این رویکرد در حیات تحول و پویایی اندیشه کیفری نشئت می‌گیرد. مسئله اصلی این است که مهم‌ترین زمینه‌ها و جلوه‌های گرایش به جرم‌شناسی واقع‌گرایی راست و تجدید حیات آن کدامند؟ یافته‌های این تحقیق نشان داد جرم‌شناسی واقع‌گرایی راست، ریشه در عوامل متعددی دارد. می‌توان گفت مجموعه‌ای از عوامل سیاسی، اقتصادی و جرم‌شناختی در شکل‌گیری و استمرار برنامه‌ها و اهداف این نظریه نقش اساسی دارند.

کلیدواژه‌ها:

واقع

* دانشیار گروه حقوق دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران، نویسنده مسئول
Email: g_mnasl@gmail.com

** استادیار گروه حقوق، دانشکده حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران
Email: noroozi.nader@yahoo.com

*** دانشجوی مقطع دکترای حقوق کیفری و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران
Email: ay.noorian@gmail.com

مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در تحقیقات مقدماتی دیوان کیفری بین‌المللی

سحر پورحسن زیوه* - دکتر سید ابراهیم قدسی**

دکتر حمیدرضا جاویدزاده***

چکیده:

سازمان‌های بین‌المللی به‌عنوان یکی از تابعان کارآمد حقوق بین‌الملل در مسائل مختلف بین‌المللی کارکردهای متنوعی دارند. با تأسیس دیوان کیفری بین‌المللی، مشارکت سازمان‌ها در تضمین تحقق عدالت کیفری متحول شده است. مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در روند دادرسی از طریق ارائه اطلاعات یکی از سازکارهایی است که می‌تواند در تحقق عدالت کیفری تأثیرگذار باشد. این نوشتار با هدف امکان‌سنجی تأثیر نقش سازمان‌های بین‌المللی در تحقق عدالت کیفری بین‌المللی و با روش توصیفی و تحلیلی و با استناد به رویه قضایی دیوان، در مقام پاسخ به این چند پرسش است: سازمان‌های بین‌المللی در مرحله تحقیقات مقدماتی در شروع به تعقیب کیفری چه نقشی دارند؟ سازکارهای مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در نظارت بر تصمیمات قضایی دادسرا چگونه است؟ با فرض پذیرش مشارکت، این نهادها در تحقق عدالت کیفری بین‌المللی چه نقشی ایفاء می‌کنند؟ یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در مرحله تحقیقات مقدماتی در اقدامی نوآورانه، هرچند به‌صورت مبهم، در قواعد دیوان پیش‌بینی شده است. سازمان‌های بین‌المللی از یک‌سو، با ارائه اطلاعات به دادستان، تعقیب کیفری را به جریان انداخته و زمینه بررسی مقدماتی را فراهم می‌سازند و از سوی دیگر، زمینه‌های نظارت قضایی در تصمیمات دادستان مبنی بر آغاز یا عدم‌آغاز تحقیق را

* دانشجوی دکترای گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سمنان، سمنان، ایران

Email: S.poorhassanz@gmail.com

** دانشیار گروه حقوق، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه مازندران، مازندران، ایران، نویسنده مسئول

Email: ghodsi@umz.ac.ir

*** استادیار مدعو گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، البرز، ایران

Email: Dr.javidzade@gmail.com

ایجاد نموده و زمینه تحقق عدالت کیفری بین‌المللی را فراهم می‌کند.

کلیدواژه‌ها:

سازمان‌های بین‌المللی، دیوان کیفری بین‌المللی، تحقیقات مقدماتی، نظارت قضایی، عدالت کیفری.